У кошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 149. ЧЕТВЕР, 20-го СЕРПНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 20, 1970 No. 149. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 19 серпня 1970

В АМЕРИЦІ

НА БІРЖІ В ЧИКАҐО ЗНАЧНО ЗБІЛЬШИЛИСЯ ціни на пшеницю, жито, кукурудзу та всі інші зернові культури після того, як появилася вістка про те, що на кукурудзі появилася ржа. Ще не знати, скільки ржа знищить відсотків кукурудзи, одні кажуть, що ржа знищить 10 відсотків цьогорічного врожаю, а дехто побоюється, що знищення може дійти до 50-ох відсотків. Представники біржі заявляють, що такий великий вплив на збільшення цін на зерновій біржі мала вістка про „Плян Маршалла" і вибух другої світової війни, коли Гітлер 1-го вересня 1939 року напав був на Польщу. Коли забракне кукурудзи, то подорожчає овес — як покармове зерно, а після того і пшениця.

АВТОМЕХАНІК 32-РІЧНИЙ РОБЕРТ ҐІЛМОР відвідав місто Шарлотт в Північній Каролайні, яке він залишив був 14 років тому, виїхавши до Філядельфії, і не міг пізнати свого міста, бо так там змінилися соціяльні обставини. Він побачив, що група неґрів їла обід в ресторані стейтового парляменту, що було немислиме 10 років тому. Коли чорні під час демонстрації в 1960 р. хотіли молитися на сходах парляменту в Монтґомері, Алабама, то їх важко побила група білих за це. Тепер в південних стейтах спільно працюють білі й чорні, і так дісться в Луїзіяні, Джорджії, на Флориді. Краще жити чорним в південних стейтах, і ще буде краще, як про це стараються чорні, і як Уряд дбає про це, щоб ці соціяльні зміни відбувалися не революційним способом.

СХІДНІ ТА ЗАХІДНІ ЗАЛІЗНИЧІ компанії порозумівалися в справі збільшення оплат за перевіз товарів і тепер просять Міжстейтову Торговельну Комісію про дозвіл збільшити ціну за перевіз вантажу на 15 відсотків. Коли Торговельна Комісія погодиться на їхню просьбу, бо визнає її за оправдану, то залізничі лінії збільшать свій прибуток на 1.3 більйона дол. Це буде найбільше збільшення оплат від вантажів з часів після першої світової війни, коли Уряд повернув був залізниці їхнім власникам.

У СВІТІ

ХОЛЕРА З СССР НЕ ПЕРЕЙДЕ до Західньої Европи — твердить централя Світової Організації здоров'я у Женеві. Совєтський уряд проголосив, що випадки холери в Астраханському обширі є „під контролею". Але на Близькому Сході — в Ливані, Сирії, Йорданії й Туреччині — власті стривожені появою холери в Совєтському Союзі і наказали різні засоби обережности, включно з примусовим щепленням.

АРАБСЬКІ ПАРТИЗАНИ - ТЕРОРИСТИ ПОГРОЖУЮТЬ, що вони зірвуть кожний мир, що на нього погодяться уряди Єгипту, Йорданії й Ізраїлю. Голова найбільшої такої арабської партизанської організації, Асіф Арафат, прибув з Йорданії до Іраку й нараджувався із шефом штабу іракської армії, яка погодилася постачати організації Арафата зброю і виряд. З Багдаду Арафат поїхав з такою самою місією до Дамаску в Сирії: сирійський уряд також відмовився від воєнного перемир'я з Ізраїлем і підтримує арабських партизанів - терористів, які далі воюють проти Ізраїлю.

У КЮТО В ЯПОНІЇ ВІДБУВАЄТЬСЯ 10-тиденний конґрес проти злочинства, з делеґатами від 82-ох держав всіх континентів. Промовці вказували на таке масове поширення злочинства у світі, що воно стало дивним феноменом сучасної доби. Нагальні демонстрації, вуличні заворушення з будь - яких причин, зріст хуліганства і вплив наркотиків на діяння людей — це рідкі в минулому, та масові й привичні теперішні явища.

У ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНІ ВІДБУВАЮТЬСЯ маневри совєтської і чесько - словацької армій. Ціллю тих маневрів — за офіційним комунікатом — є „скріпити приязнь совєтського й чесько - словацького народів".

Проф. Іван Телюк відвідав Союзові Округи Нової Англії

Проф. Іван Телюк

З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, використовуючи свій вакаційний час з доручення Головного Екзекутивного Комітету відвідав 13 Відділів УНСоюзу в трьох округах Нової Англії у Бостоні, Вунсакеті і Лудлові. Метою відвідин цих Відділів у десятьох місцевостях була перевірка їхнього теперішнього стану та, зокрема, можливостей їхнього дальшого розвитку, як і деякі адміністраційні справи. Відвідуючи союзові Відділи і громади, проф. Іван Телюк склав візити і відбув розмови з місцевими парохами та провідними діячами цих громад, як також при цій нагоді відвідав Гарвардський університет, щоб ближче познайомитись з введеними там українськими студіями. В деяких місцевостях це вже від довшого часу були перші відвідини головного екзекутивного урядовця Українського Нар. Союзу. В результаті своїх відвідин, перевірки і спостережень проф. І. Телюк стверджує необхідність підсилення праці Відділів УНСоюзу на місцях як одну з головних передумов їхнього дальшого розвитку і росту. В деяких громадах ці Відділи є єдиними громадськими установами і від них фактично залежить праця і розвиток усієї Громади. Найбільше допомоги в їхній праці потребують Відділи УНСоюзу в рільничих районах Нової Англії, в яких не було доплиrву новіших поселенців, давні союзові діячі, з уваги на свій вік, уже не можуть виявляти потрібних сил й енерґії, а молодь і доріст розпливається в своєму оточені. Звітуючи про свою поїздку в Головній Канцелярії у вівторок 18-го серпня, проф. Іван Телюк подав цілий ряд пропозицій і рекомендацій на посилення союзового і взагалі українського життя в Новій Англії.

НАСА ПЛЯНУЄ ДОСЛІДЖУВАТИ ВЕНЕРУ Й МЕРКУРІЯ

Вашингтон. — Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація плянує досліджувати плянети Венеру й Меркурія. 900-фунтовий космічний корабель „Марінер" має бути випущений восени 1973-го року та везти з собою 113 фунтів камер та іншого приладдя, щоб зблизька фотографувати ці плянети, вивчати їхню атмосферу та виміряти їхні магнетичні поля й інші прикмети. Фота Меркурія, плянети, що найближче сонця — будуть для науковців найцікавішими. Досі відомості про цю плянету дуже скупі. Навіть найбільші телескопи не можуть нам дати докладнішого образу поверхні Меркурія від того, що можемо бачити голим оком на поверхні Місяця. Камери на космічному кораблі „Марінер" матимуть можність робити фота що 42 секунди, це значить, що вони дадуть 2,740 світлин під час лету попри Меркурія. На цих фотах можна буде відрізнити такі малі площі, як футбольне грище. Плянують дістати 5,700 світлин плянети Венери, щоб дослідити її хмари, що ними вона вкрита. Шукатимуть за сателітами обох плянет та за тим, чи існують якісь менші плянети біля Сонця.

Президент Ніксон конферував в Ню Йорку з редакторами „Дейлі Нюз"

Ню Йорк. — Президент Ніксон 18-го серпня несподівано відвідав місто Ню Йорк, де проходжувався по вулицях, розмовляючи зі зустрічними людьми, і де впродовж двох годин конферував із редакторами щоденника „Дейлі Нюз", який в основному підтримує політику республіканського Уряду. Це вже друга подібна конференція Ніксона з редакторами щоденника, бо перша була зі співробітниками редакції „Вашинґтон Стар". Президент відбув пізніше і непередбачену пресову конференцію, на якій сказав, що в розмові з людьми на вулиці, навіть із тими, що мають задовге волосся, він переконався, що в світі тепер одне бажання — миру. Ніксон сказав, що чотири роки тому обіцяв відвідати Редакцію „Дейлі Нюз" і тепер здійснив свою обіцянку, конферуючи з членами Редакції про внутрішні й закордонні справи. Президент прилетів до Ню Йорку з дружиною та з донькою. Після відвідин „Дейлі Нюз" він з родиною обідав у французькому ресторані „Ля Кот Баск" при П'ятій Евню. На обіді був колишній губернатор Ню Йорку і республіканський кандидат на президента в 1948-му році Томас Дюї. Ніксон сказав журналістам перед відлетом до Вашинґтону, що найбільше враження на нього зробила розмова з принагідними людьми на хідниках вулиць.

Противники В'єтнамської війни в Сенаті боронять своє становище

Вашинґтон. — Голова сенатської Комісії закордонних справ Дж. В. Фулбрайт і сенатори Марк Гатфілд та Джордж С. МекҐоверн, автори внеску, який визначує точні терміни для закінчення американських воєнних дій у В'єтнамі та відкликання відтіль всіх без вийнятку військ, виступили в Сенаті з обороною того внеску, що його віце - президент Спіро Еґню різко натаврував попереднього дня на форумі конвенції Ветеранів закордонних воєн в Маямі Біч на Флориді, Сен. Фулбрайт висловив здивування і невдоволення, що віце-президент, який за Конституцією є головою Сенату, атакує за іменем окремих сенаторів. Однаково він, як і названі вгорі два інші сенатори закинули віце - президентові Еґню, що він намагається залякати сенаторів і таким чином обмечити конституційні права й обов'язки Конґресу. Сен. Марк Гатфілд у великій промові, яку виголосив на пленумі Сенату, заперечував, наче б зголошений ним внесок був ізоляціоністичний і міг пошкодити мировим переговорам на Паризькій конференції. Він звернув увагу, що конференція триває більше року і не рушила з мертвої точки, а визначення докладного терміну від'їзду всіх американських військ з В'єтнаму спонукає однаково уряд у Сайґоні, як і комуністів до переговорів на базі такої реальної ситуації. Сенатори Гатфілд і МекҐоверн спершу пропонували, щоб термін остаточного відкликання військ з В'єтнаму визначити на 30 червня 1971, тепер вони пересунули цей термін до 31 грудня 1971. Однаково прихильники того внеску, як опозиційні супроти того урядові чинники повели заколісову і одверту кампанію довкола того внеску.

Дорадник Ніксона твердить про поліпшення економіки

Вашинґтон. — Голова Президентської Ради Економічних Дорадників Пол МекКрекен заявив, що заіснували „деякі факти", які свідчать про те, що економіка ЗСА починає збільшуватися, хоч і діється це „поміркованим темпом". Одночасно Департамент Торгівлі звітує про це, що будівельний промисл виявляє поліпшення в липні. Число приватних мешканевих одиниць в липні становило 1,585,000, що є найбільшим числом впродовж 17 місяців. МекКрекен передбачає, що економіка в найближчих місяцях ц.р. буде й надалі поліпшуватися. Це основує він на таких даних: 1. Зменшення витрат на оборону в останньому часі далеко більше, як люди собі усвідомлюють. 2. Поліпшення американської світової торгівлі. 3. Видатне збільшення продуктивности від одної години праці, що причиниться до сповільнення темпу інфляції. МекКрекен висловив свої думки про збільшення економіки під час промови на закінченні навчання у Вищій Школі Банківництва при Університеті Вискансін. Збільшення руху в будівельному промислі відбувається вже другий місяць, що свідчить про те, що ця поправа тривала.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В ЕЛК АЙЛЕНДІ

Едмонтон, Алберта. — Традиційний Український День відбудеться цієї неділі 23 серпня в парку Елк Айленд, з участю окрестри і хорів з Едмонтону та фармерської округи. Імпрезу організував едмонтонський Відділ Комітету Українців Канади. Під час Українського Дня з промовою виступить провінційний провідник Консервативної партії Пітер Лоґід, який є лідером опозиції в парляменті провінції Алберти.

ЗСА заперечують закиди Ізраїлю щодо зламання перемир'я Єгиптом

Вашинґтон. — Асистент державного секретаря для справ Близького Сходу, Дж. Сіско, запросив до себе ізраїльського амбасадора Іцака Рабіна й заявив йому, що за даними американської розвідки не можна потвердити закиди Ізраїлю, наче б Єгипет і Совєти настільки пересували совєтські протилетунські ракетні становища в сторону Суезького каналу, що це змінило стратеґічну ситуацію в користь Єгипту. Джозеф Сіско закликав ізраїльського амбасадора, щоб Ізраїль не отягався з приступленням до ділових мирових переговорів за посередництвом шведського амбасадора Ґуннара Яррінґа, делеґованого до цієї місії Радою Безпеки Об'єднаних Націй. Після півгодинної розмови в Державному Департаменті, названий ізраїльський амбасадор того ж самого дня, в минулий вівторок, відлетів до Ізраїлю на нараду з своїм урядом. Водночас московські „Ізвєстія" назвали закиди Ізраїлю „фабрикатом" та висловили вдоволення, що американський секретар оборони Мелвін Лерд в минулу неділю заперечив тим закидам. Американський амбасадор, в Ізраїлю Валворт Барбур, передав також ізраїльському урядові становище ЗСА в справі ізраїльських закидів проти Єгипту й СССР. В цій справі має появитися теж офіційний комунікат у Вашинґтоні. Воєнне перемир'я на Близькому Сході проголошено 7 цього місяця. Переговори ще не розпочалися: гадають, що вони будуть поведені, як цього хочуть Єгипет і ССР, спершу на амбасадорському рівні у Ню Йорку, а коли у вересні приїдуть до Ню Йорку на нову сесію Генеральної Асамблеї ОН закордонні міністри всіх заінтересованих сторін — тоді ті переговори перейдуть на міністерський рівень, як цього хоче Ізраїль.

Західня Німеччина проти редукції американських військ в Европі

Вашинґтон. — До Вашинґтону прилетів західньо-німецький державний секретар Еґон Бар, який вів був переговори з Совєтами, які довели до підписання в минулому тижні пакту неаґресії між Західньою Німеччиною і Совєтами, — і конферував у Білому Домі та Державному Департаменті. Він поінформував докладно американські керівні кола про значення, що його західньо-німецький уряд прив'язує до того пакту неаґресії з СССР: хоча той пакт відпружує совєтсько - німецьку атмосферу і промощує шлях до дальших розмов на різні справи, особливо щодо долі Західнього Берліну, проте він не дає Західній Німеччині почуття безпеки. Тому Західня Німеччина стурбована можливістю відкликання з европейського континенту 300.000 американського війська. Західньо - німецькі чинники звертають увагу, що в названому пакті неаґресії нічого не говориться про редукцію совєтських військ в сателітських державах. Американський Уряд запевнив був головну кватиру Атлантійського Союзу (НАТО), що до 30 червня 1971 року не буде ніяких змін щодо чисельного стану військ ЗСА в Еврпі. Пізніший стан залежний головно від фондів на утримання того війська. Воно коштує кругло 1,600.000 дол. річно.

Зливні дощі вітають пластунів із ЗСА на таборі в Німеччині

Представниця пластової прогулянки із ЗСА пл. розв. А. Хома складає, в імені групи, квіти на могилі сл. п. Степана Бандери на мюнхенському цвинтарі.

Ню Йорк (О.К.). — Члени пластової прогулянки „Летом скоба у світ" мали у свойому широкому пляні відвідин Европи також перебування на терені українського пластового табору, що саме відбувається на Гохлянді, в Баварії. Плянована велика зустріч на терені табору із пластовою молоддю Німеччини та громадянством, що прибуло на цей день навіть з Бельгії і Франції в неділю, 9-го серпня ц. р., не могла відбутися згідно з програмою із-за зливного дощу, що навістив в тому часі Баварію в такій силі, що про це писала навіть американська преса (НИТаймс). Все ж ще перед тими несподіваними перешкодами пластуни і пластунки із ЗСА розтаборилися щасливо при добрій погоді у шатрах над Ізарою у пластовому таборі та відбули спільну велику ватру. Переведено також дві заплановані прогульки. Одна із них була до Оберамерґау, щоб побачити славні „Страсти Христа", а друга линвовою залізничкою на Цуґшпіце, з верха якого розтягається величавий вид. Кожний день приносить молодим мандрівникам нові, сильні враження та переживання. Навіть сильні зливи та конечна зміна програми не зуміли — як пишуть — згасити доброго настрою молоді і по шатрах на терені табору лунали сміх і пісня, яка супроважає пластунів і пластунок у цілій їхній дорозі.

В Торонті відбудеться П'ятий Збір Конференції Українських Пластових Організацій

Торонто, Канада. — В неділю 6 і в понеділок 7 вересня ц.р. тут відбудеться П'ятий Збір Конференції Українських Пластових Організацій, скорочено КУПО, установи, що об'єднує всі українські пластові організації в різних країнах українського поселення поза Україною. Візьмуть участь в цьому Зборі делеґати шістьох Крайових Пластових Старшин у вільному світі, а це з Австралії, Арґентини, Великої Британії, Канади, Німеччини і З'єднаних Стейтів Америки. На Зборі буде накреслена програма праці на найближчих три роки й буде обраний найвищий провід Пласту — Головна Пластова Рада (ГПР) та Головна Пластова Булава (ГПБ). Ці установи будуть дбати про одність Пласту та проведення в життя його ідейних настанов і виховних цілей.

Конференція Українських Пластових Організацій постала на 5-му Загальному З'їзді Союзу Українських Пластунів в Ніяґара Фоллс, Канада, 1 - 3 січня 1954 року. Зібрані там представники пластових організацій, які потворилися згідно із дорученням Головної Пластової Старшини на нових місцях поселення, вирішили, що потрібне одне тіло, яке у новій формі зберігало б тяглість та ідейну одність Українського

(Закінчення на стор. 3-ій)

Дружинники СУМ Америки й Канади організують зустріч

Чикаґо. — З ініціятиви Головної Управи СУМ Америки та Крайової Управи СУМ Канади — в днях 29 і 30 серпня 1970 року на Оселі СУМА в Барабу, Висканcин, відбудеться перша зустріч дружинників СУМ Америки й Канади та четверта крайова зустріч дружинників СУМА. Господарями цьогорічної Зустрічі є Міжосередкові Дружини Суспільників СУМА „Сибірські Вовки" та Суспільниць СУМА „Карпатські Громи". Обидві Дружини мають свої Крайові Осідки в Окрузі, де Зустріч відбуватиметься — Чикаґо. Для підготовки і переведення Зустрічі Дружинників, на нарадах Міжосередкових Дружин „Сибірські Вовки" і „Карпатські Громи" в Дітройті в днях 4-го липня ц. р., покликано до життя Команду в складі: Мирон Куляс — командант, Ярослав Верещак — бунчужний, Олесь Черень — писар, Лев Керичинський — обозний, Леся Хіч — обозна, Олесь Стрільчук — фінансовий, Оля Сорока, Роман Голяш та Роман Михайльцевич — господарчі референти. Зустріч проходитиме під кличем „Права Людині — Воля Україні", відмічуючи 20-річчя геройської смерти ґен. хор Тараса Чупринки — Романа Шухевича, 45-річчя оснування Спілки Української Молоді в Україні та 40-річчя її насильної ліквідації на процесі СВУ-СУМ в Харкові.

Участь в Зустрічі мають право й обов'язок брати всі

(Закінчення на стор. 4-ій)

Львів не є закритий для туристів

Ню Йорк. — З туристичної Аґенції Ковбаснюка інформують, що Львів, Київ та інші міста України не є закриті для туристів, як це подавалось у пресі у зв'язку з поширенням холери в Совєтському Союзі. У зв'язку з цими вістками до згаданої Аґенції Ковбаснюка, як і до українських редакцій в Америці напливали запити від тих, що плянують відвідати Україну. Для перевірки справи Аґенція Ковбаснюка додатково в половині цього тижня сконтактувалася із своїм представником, який на чолі туристичної групи в складі 50 осіб саме перебував у Львові. Правдою є, що до Львова та до інших міст закритий приїзд для відвідувачів із східніх територій Совєтського Союзу, на яких виникла пошесть, але немає жадних надзвичайних труднощів для відвідувачів із Заходу — запевняє Аґенція Ковбаснюка.

В ЛЕТБРИДЖ, АЛЬБЕРТА, СТВОРЕНО НОВИЙ ВІДДІЛ УНСОЮЗУ

Василь Дідюк

Джерзі Сиrі, Н. Дж. — Організаційний Відділ Українського Народного Союзу інформує, що в місцевості Летбридж, Альбертської провінції Канади, 24-го липня 1970 року, постав, заходами головного радного й обласного організатора УНСоюзу Василя Дідюка, новий Відділ УНСоюзу, до якого на початку вступили, як основники, сімнадцять передових місцевих громадян. Основуючі збори відбулися в гостинному домі пп. Мисиків, у готелі Арлінґтон. Прийнявши програму зборів та обравши на їх голову п. Івана Мисика, а на секретаря п. Андрія Авраменка, збори вислухали привіту голови, який вітав приявних на важливих нарадах з наміром утворити нову, вартісну громадську установу, що ідеально получує громадське з особистим і національне з фінансовим. Пан Мисик привітав особливо тепло преставника УНСоюзу й організатора Відділу п. Василя Дідюка й запросив його до слова. В своїй інформативній доповіді гол. радний Дідюк з'ясував минуле УНСоюзу й сучасні завдання цієї найстарішої й найбільшої української установи у вільному світі та вказав на це, що УНСоюз не є гостем з ЗСА, але є нарівні канадійською установою, бо відділи УНСоюзу існу-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Еґню проти пацифістів

Віце - президент Спіро Еґнію здобув собі розголос своїми відважними й різкими промовами, які придбали йому популярність в усіх прихильників гасла „закон і правопорядок" та не меншу ворожнечу в опозиційному супроти Ричарда Ніксона таборі. Найбільше закидувано йому, що він генералізує свої критичні завваги, чим насторожує проти Уряду головно молодь й інтелектуалів.

В минулий понеділок Спіро Еґнію критикував у своїй промові на конвенції Ветеранів закордонних воєн у Маямі Біч на Флориді одну дуже конкретну справу: зголошений в Сенаті внесок, що наказує закінчити всі американські воєнні дії у В'єтнамі до кінця цього року і відкликати всі війська до половини наступного року. Спіро Еґнію назвав авторів того внеску, двох сенаторів, „безвідповідальними ізоляціоністами" та „нетерпеливими пацифістами", яким не залежить на тому, що станеться з Південним В'єтнамом і рештою Півдня Азії після того, як відійдуть відтіль американські війська, а тільки пропагують мир за всяку ціну, йдучи у практиці по лінії вимог комуністичних ворогів Америки і всього вільного світу.

Спіро Еґнію правильно підкреслив, що він не піддає під сумнів патріотизму названих сенаторів і їхніх колеґ-однодумців, але заперечує їхню політичну мудрість та здатність дивитися в майбутність. Найлогічніший і найбільш переконливий аргумент Еґнію: коли б проголосити, що тоді то й тоді ЗСА відкличуть усіх своїх військовиків з В'єтнаму — то навіщо комуністам переговорювати у Парижі, коли все одно вони осягнуть те, чого прагнуть? І правду каже Спіро Еґнію: коли махнути рукою на Південь Азії, то яку ціну матимуть взагалі всі американські зобов'язання й обіцянки, — як виглядатиме престиж Америки у широкому світі?!

Поруч з існуванням у світі агресивного комунізму нема місця на гасла „мир за всяку ціну", нема місця на пацифізм. У добі далекопростірних літаків - джетів із суперсонічною швидкістю та в добі міжконтинентальних ракет нема місця на ізоляціонізм. Треба сподіватися, що внесок Гатфілда - МекҐоверна перепаде і що політичний розум та логіка таки переможуть в Сенаті. Що інше шукати собі популярности у виборців, а що інше вести відповідальну державну закордонну політику.

Громада -- великий чоловік

Цього року восени українські громади в Америці відзначатимуть 30-ліття з часу створення Українського Конґресового Комітету — найвищої української політичної репрезентації в цій країні. Від імени мільйона українців та американців українського походження УККА звертається до відповідних американських інституцій, до Уряду, до ОН, до свідомости й совісти всього людства, стаючи в обороні прав українського народу. Але також до УККА звертаються представники різних організацій і товариств якщо йдеться про вияви міжнаціональної співпраці на терені Америки; при потребі, до УККА звертаються за інформаціями й матеріялами члени Конґресу і Сенату ЗСА, провідні діячі американського політично - громадського життя. Така співпраця, що має постійно на меті добро і могутність Америки та сприяння поневоленим націям у здобуванні ними власних держав, у тому числі й Україні, — є важливою для обох сторін. Америка цінить добре зорганізовані етнічні суспільства, не вимагає від них асиміляції, скорше навпаки — схвалює збереження їхніх рідних мов, плекання культур і традицій, збереження рідних Церков, адже всі ці прояви лише сприяють збагаченню молодої й багатогранної американської культури, всього життя.

Український Конґресовий Комітет прийшов цього року до важливої дати — 30-ліття своєї діяльности і до не менше важливої — 20-ліття створення Українського Народного Фонду. Завдяки вплаті громадянства на УНФонд, УККА може провадити і провадить свою власну політичну й іншу діяльність, бо спирається дійсно на власні сили і засоби. За 20 років існування УНФонду українці Америки склали 1 700 000 долярів пожертв на діяльність УККА в цій країні. Не Волл-стріт, як не раз уже твердила московська „Правда", а українські працьовиті руки й уми заробили ці гроші й передали їх на послуги всій громаді. В цьому є один із виявів нашої здисциплінованости, сили збірного розуму, потвердження тому, що громада — це таки справді великий чоловік.

I. Вовчук

"ВОНА ЖИВЕ"

(1)

Місяців зо два тому ми з приятелем розважали над подіями в Україні і в імперії. Перебираючи вістки, що пробиваються відтіля різними шляхами, ми не без огірчення ствердили, що про більшість подій, більшого чи меншого значення, які мають місце в національних республіках, що тримаються обручами „імперського соціялізму" в СССР, довідуємося з „Хроніки текущих событий", яка дістається з Москви. Хоч „Хроніка" більш менш повно інформувала про події, в яких виявлялося невдоволення і спротив в Україні, але чому ті відомості доходили великодержавною мовою? Такий запит виник в наших розважаннях.

І ось в 13 числі „Хроніки" з 28. 3. 1970 повідомлено про випуск „Вісника України". Укладено його, либонь, за зразком м о с к о вської „Хроніки". „Не є він органом якоїсь організації чи групи". Але в „Вісникові" наводиться чисельні факти порушення національних і демократичних прав України за час від 1968 до 1969 р. і цитується багато документів". Поява „Вісника України", де поруч з порушенням д е м о кратичних прав, як то робилось в „Хроніці", насвітлено порушення національних прав України, заслуговує на увагу.

Досі за подіями, що мали місце в Україні, які поборював, переслідував імперський уряд, хтось стежив, обробляв їх у вигляді хронікальних вісток і надсилав до московської „Хроніки". З першого січня ц. р. в Києві чи якомусь іншому місті виходять окремими виданнями відомості про з л одіяння уряду в Україні. В „Хроніці", яка почала виходити в Москві з 1968 року, фіксувались події, в яких відбивалось „противоборство" людей і окремих соціяльних груп проти уряду в цілій імперії. Зміст „Хроніки" досить різноманітний. Багато уваги приділялось переслідуванням людей, які обороняють людські права проти безчинств урядових органів. Подавались біографічні відомості про ув'язнених, про перебіг судів і, що найголовніше, про життя на засланнях і в т. зв. лікувальних закладах.

Фіксуючи жорстокість і сваволю урядових „держиморд" „Хроніка" вказувала, що люди, ставши до боротьби, тримаються мужньо (переважно) і гідно, навіть в таборах не каються і не просять ласки у судейських і адміністративних псів „імперського соціялізму". В літописній хронікальності тих вісток була сила „Хроніки". Вдумливий читач сам приходив до висновку. Розумуючи над переслідуванням українських людей, які стали в обороні рідної культури, читаючи про переслідування їх, спостерігаючи поводження імперських „тварей і морд", він питав себе: „Чому рідна мова і культура національна є ознакою націоналізму і „бандерівщини"? Чому українських студентів переслідують і карають, коли вони збираються біля пам'ятника Т. Шевченкові?"

Такі і подібні запити виникали і виникають в української людини, яка на кожнім кроці бачить, як адміністративно - політичний апарат імперії обмосковлює життя національної спільноти. А облудними „інтернаціональними принципами" заслонюється московський шовінізм імперської політики великодержавія. Думаю, що поява „Вісника України" є ознакою пробудження національного думання у людей, в яких відібрано Батьківщину, а замість неї на кожнім кроці „програмується" московське „отечество" з вивіскою СССР.

***

У березні ц. р. Харківський обласний суд судив інженерів В. Г. Недобору і В. В. Пономарьова. Обом по 37 років. Вони батьки родини — кваліфіковані інженери. Обвинувачено їх за розповсюдження „Самвидаву" і якихось документів, в яких, за твердженням прокурора, ширились наклепи на СССР. В одному з тих документів, за обвинуваченням прокурора, говорилось, що „в СССР проводиться політика неприхованого шовінізму", „порушується права людини", „наводились приклади переслідування греко-католицької Церкви в Україні". Підсудні (засуджені на три роки таборів) винними себе не визнали і не просили ласки. В. Г. Недобора лише зауважив судові, що слова „неприхований шовінізм" не відбивають повністю цілости імперської політики в Україні, мовляв, та політика далеко глибша, як то окреслив прокуратор.

Обидва підсудні майже не говорили про себе. Бо „йдеться, — як заявив В. Г. Недобора, — не про нас і не про дітей наших ідеться, про д а л е к о важливіше. Йдеться про майбутнє нашої Батьківщини. Я не навчився любити свою Батьківщину з похиленою головою, з заткнутими устами і закритими очима".

Обороняючи гідність людини, честь особисту і загальнолюдські цінності, підсудні разуміють їх в органічному пов'язанні з національною ідеєю. На обвинувачення прокурора вони заявили суддям: хочемо любити свою Батьківщину не так як „програмує" уряд, а всім єством, всіма фібрами душі людської. В їхньому слові, що „йдеться про майбутнє „Батьківщини", висловлено обвинувачення імперській системі, що переслідує і жорстоко карає людей, які люблять свою Батьківщину, а не „отечество" — СССР з ніби „запрограмованою загальнолюдською гармонією".

Чи може бути якась гармонія у „совєтському суспільстві", будованому за інтернаціональними принципами імперського великодержавія, якими будівничі імперського соціялізму марять витісняти національну ідею, коли для будови того суспільства („с о в єтського") треба винищувати цілі народи, затискувати уста, закривати очі людям за те, що вони люблять свою Батьківщину? Ні, не може!

(Далі буде)

ПОЛІТИЗАЦІЯ МИСТЕЦТВА

Комуністична диктатура впродовж півстоліття продовжує сліпо притримуватись вказівки Леніна про те, що література й мистецтво повинні „стати коліщатком і ґвинтиком загальнопролетарського діла". Хоча пролетаріят насправді тут ні при чому, партійні догматики вимагали й вимагають постійного „опартійнення" мистецтва й культури народів у Совєтському Союзі. Що це гальмує справжній розвиток мистецтва і культур Москва не дбає, бо такого загальмування й замирання національних культур їй саме й потрібно, на це й скерована внутрішня національна політика ЦК КПСС. При тому застосовується дві тактики: в Російській Федерації, особливо в корінній Росії, діячі культури мають далеко більші можливості культивувати, наприклад, клясичний чи новий балет, експериментувати в театрі, в кіно і т. д., ніж у будь-яких інших не російських „республіках", де мистецтво й культуру режим намагається з одного боку опартійнювати, а з другого — зводити до стану мелосу, етнографічности, примітивізації.

Відносно найменше ще політики в совєтському мистецтві тоді, коли воно призначене на експорт, для закордону. Совєтські хорові ансамблі майже не співають большевицьких пісень, солісти — також, навіть Ансамбль П. Вірського показував лише один танок на совєтську тематику — про збирання врожаю на колгоспному полі. Робиться це з метою приєднувати шляхом виступів мистецьких сил з СССР, друзів, прихильників для Совєтського Союзу, зміцнювати славу СССР, як „культуртреґера" і навіть.., зміцнювати закордонні комуністичні партії.

„Ваш виступ — це першоклясне пальне для нашої робочої машини", — сказав у Ліоні, Франція, відомий член комуністичної партії О. Пелєтьє після виступу Ансамблю пісні і танцю Московської Військової Округи. В Англії, в м. Бірмінгемі, — свідчить каґебівська газета для росіян за кордоном, „Голос Родіни" ч. 55 з липня 1970 р., що виходить у Москві, — керівник клітини комуністичної партії сказав: „Ваші виступи тут дають нам велетенську допомогу. Ви розкриваєте людям очі на досягнення соціялізму у вашій країні". В листі до того Ансамблю„пєсні і пляскі" сказано: „У совєтської Росії завдяки вашим виступам з'явились тисячі нових приятелів". Англійська газета „Нортгертен Ехо" писала: „Ансамбль совєтської армії здобув блискучу перемогу. Росіяни, які мають особливу магічну силу, знову нас покорили!"..

Таких прикладів можна б наводити без кінця й краю.

А ось прикладів викриття за кордоном справжніх намірів Москви, коли вона посилає сюди ансамблі для політичної пропаґанди, — дуже мало. Найбільш активні в цьому відношенні Організації Українського Визвольного Фронту. Тим часом, здається, ця проблема стосується всієї вільної української спільноти у світі, від Торонта до Мельборну в Австралії, від Буенос Айресу до Стокгольму. Спокійно роздані, об'єктивно й коротко написані, летючки для глядачів таких совєтських мистецько - політичних концертів — завжди своє зроблять, допоможуть людям зрозуміти, як треба дивитись і слухати такі концерти, що за ними приховане. Багатьом західнім любителям мистецтва в голову не приходить, що можна так ополітизовувати культуру та використовувати її для прихованих політичних цілей.

(л. п.)

ЗА ОРГАНІЗАЦІЮ МОЛОДИХ КАДРІВ ОМУА

Існування української еміграції, як живої вітки нашого народу, зумовлює безперебійність, в першу чергу, культуротворчих процесів. Вони наснажують еміґраційну масу національними елементами та сповільнюють її асиміляційне розчинювання в чужих оточеннях. Ця істина настільки ясна, що зайво її доказувати.

Отже, коли наша еміграція має виконати свій обов'язок супроти батьківщини, пропаґуючи в світі українську правду та готуючись до чинної дії на випадок вичікуваної зміни політичних обставин на рідних землях вона повинна з найбільшою увагою і піклуванням оточити справу нашої духовости. Зокрема предметом пильної уваги в тому відношенні повинна бути наша молодь, щоб вона була включена в українські культуротворчі процеси і як їх споживач і як їх співтворець.

Керуючись цими міркуваннями, слід розглянути положення нашої заслуженої організації культуротворців — ОМУА, власне у відношенні уділу в ній молодого покоління мистецьких кадрів.

Зараз після постання Нюйоркського Відділу ОМУА в 1964 р. його Управа покликала до життя т. зв. Студентську Секцію. Вона складалася зі студентів або свіжих абсольвентів мистецьких шкіл метрополітальної округи. Учасники секції згодом мали поповнити склад дійсних членів ОМУА. Метою студентської секції було:

— Ознайомлювання з новими явищами в сучасному світовому мистецтві та в творчості старших мистців з позицій української образотворчої традиції.

— Дати можливість професійним малярам обмінюватися поглядами, методами нових течій з студентами секції, які студіюють в американських м и с т ецьких школах.

— Заохочувати молодих новаторів у мистецтві серйозніше підходити до проблем мистецтва шляхом конфронтації своєї творчости на виставках з професійними силами старшого покоління.

— Знайомити громадянство з творчими починами молодих адептів. Студенти по визначеному часі, тобто по ґрадуації з академій, мали одержувати права дійсних членів ОМУА.

На жаль, після року існування та кількох виставок Секція перестала бути активною. В чому ж причина занепаду активности студентської групи?

Причин було чимало, між ними: багато ґрадуантів знайшли добре оплачувані роботи. Затруднені на цих позиціях, колишні студенти не хочуть ідентифікуватися з тими, які зайняли їхні місця, мовляв, „ми — професіонали, а вони... початківці". Не хочуть вони так само ідентифікувати своєї творчости з проблемами українського мистецтва на еміґрації, бо це — „політика", а вони мистці, отож політикою не можуть займатися. У декого оточення відтягнуло творчість на далекий плян.

За арґументацією „дезертирів" виставлятися в приміщеннях ОМУА не дає жадної грошової користи. Поза тим немає звідомлень про ці виставки в англомовній пресі, а коли вже немає в місцевій пресі оцінки американськими критиками, то чи варто виставлятися між українцями? Виставка на Медісон евеню чи денебудь „на горі міста" багато більш люкративна, ніж в ОМУА. Цим арґументам ми протиставляємо свої.

ОМУА не має спроможностей на оплату таких фахових критиків, які працюють при англомовних мистецьких публікаціях, проте ця критика, що її одержуємо на сторінках української преси, хоч і не фахова, проте достатньо стимулююча й доречна.

Щоб виставити свої твори „на горі міста", треба бути визнаним, щоб бути визнаним треба десь „стартувати". ОМУА є тією організацією, в якій можна підбудувати солідну базу для дальших виставок, тож і „на горі міста".

Нагода для наших молодих мистців продати свої твори між українським громадянством багато ліпша, ніж посеред американців.

Відомо, що змога виставляти свої твори на виставках має дуже додатній вплив на розвиток молодих талантів та формування їхнього мистецького світогляду. Безплатних нагод до виставок молодим адептам ОМУА дає дуже багато.

Нав'язуючи до теми, порушеної в цій статті, Управа ОМУА звертається до всіх студентів і свіжих випускників мистецьких шкіл із закликом зголошувати свою участь в організованому житті Об'єднання Мистців Українців в Америці, а зокрема в його Студентській Секції.

Зголошення слід слати на адресу:

Ukraininan Artists
Association,
149 Second Ave.,
New York, N. Y., 10003.

Ждан Ласовський

Червоні „Нові обрії"

У Гамбурзі, в Німеччині, почав виходити багатобарвний журнал під назвою „Нові Обрії", видаваний українською мовою, як „український літературно - художній, ілюстрований, незалежний, квартальний журнал". У числі 2-му з 1970 року, в „Листі з Канади" сказано: „ЮНЕСКО прийняла резолюцію, щоб у світовому маштабі відзначити ленінський ювілей. Комісія людських прав вирішила взяти участь у відзначенні. У Фінляндії має бути семінар чи симпозіюм про Леніна, як великого гуманіста, і як його ідеї впливають на розвиток людства. Що ж виходить? А те, що наша українська преса за кордоном, на жаль, виявилась тут безсилою, до її голосу ніхто не дослухається". Розправившись так із вільною українською пресою, до голосів якої ніхто, мовляв, не дослухається, „Нові обрії" містять ілюстрований фоторепортаж „До 100-річчя Леніна", подають пропаґандивні совєтські матеріяли в рубриці „На землі твоїх батьків".

У статті „Про наболіле" говориться: „З якого права провідники загалом нечисленної, хай навіть свідомої еміграції, говорять і виступають перед світом від імени народу, який, з усього видно, задоволений своїм становищем?"

Щоб збити спантелику читача цих політичних опусів, редакція „Нових Обріїв" подає свої п р о п а ґандивні „трактати" між такими матеріялами, як „Доччина пісенька", „Веснянки", „Меню української кухні" та жартами такого типу: „Тату, що таке байка? — А це коли тварини, ну, прикладом, осел і свиня, розмовляють так, як оце ми з тобою".

Видавець „Нових обріїв" Дімітрі Ростовські спеціялізується, крім друкування політичних підступів у формі журналу, ще й на друках кольорових, із золотом, етикеток, на яких читаємо: „Водка". 40%, „Зубровка", 40%, і все це оздоблене двоголовими царсько - російськими орлами. Пропаґується в цьому ж випуску й автомобілі марки „Москвіч, 412".

Таке найновіше „меню" пропонують вільній українській спільноті за кордоном виразники збанкрутованого „комунізму" м о сковського видання.

(в. г.)

Фундація ім. Т. Шевченка

Вінніпеґ. — На засіданні Ради Директорів Культурної мільйонової Фундації ім. Тараса Шевченка в Канаді на дальші два роки було вибрано президентом Фундації д-ра Ізидора Глинку, його заступником — сенатора Павла Юзика. Сьомий звіт Фундації показав, що за минулий рік вона зросла на майже 45 000 дол., завдяки щедрим пожертвам громадян, але відносно невеликої кількости жертводавців. Тепер власна сума Фундації становить 354,389.28 дол. і чистий дохід з відсотків, після відтяження зменшених адміністраційних видатків, становив понад 13 тис. дол., які розподілено на допомогу важливим культурним проєктам, на потреби українського шкільництва, видань тощо.

I. Витанович

Т-ВО „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" НА ЗАХІДНЬО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Крайове Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові 1899-1944, Українська Вільна Академія Наук у ЗСА, Ню Йорк, 1970, 600 ст.

(1)

Багате змістом свідоцтво важливого історичного досвіду, громадського ентузіязму й чесно виповненого обов'язку!

Невеликий гурт ветеранів, змагунів за культурно - економічне піднесення західньо - українського села гідно позвітував перед історією й своїм українським громадянством. Н и н і шньому читачеві важко буде, може, уявити історичну вагу отих „малих діл" окрилених великими бажаннями, задумами та дійсно соборні змагання на меншій частині української землі з думкою про велику її цілість та величне її майбутнє.

Не легкі були ці змагання з тогочасними супротивностями — ворожо - політичними, соціяльними, зі зневірою пригноблених, з власними слабощами й невигодами. Вимагали вони чимало самовідречення, громадської відповідальности, щоб витримати на постах, які мало давали матеріяльних вартостей. Нелегко теж було тепер колишнім співучас н и к а м тих змагань поцейбіч нині в поважно приклонному віці, з далекої простірної й часової віддалі зібрати матеріяли про цю — здавалося б, маловажну сторінку історії - впорядкувати їх та зберегти міру, що її так часто втрачають деякі нинішні автори споминів, близької історії чи невмісних порівнювань вигідної сучасности з невідомим їм чи призабутим минулим.

Опріч кількох ініціяторів збірки матеріялів до історії діяльности західньо - українського Т-ва „Сільський Господар", головного редактора інж. П. Дубрівного й колеґії його найближчих помічників й дорадників — інж. М. Каплистого, М. Боровського, В. Дмитренка і В. Вакуловського, взяли участь у співпраці понад 60 авторів, колишніх співробітників у централі Т-ва „Сільський Господар" і в терені, на місцях праці.

В змісті збірника 85 статтей, різноманітних, — як це вже відмітив автор передмови — своєю історично - науковою й літературною вартістю. З упорядкуванням їх і коштами мусіла Редакція мати чимало трудноців і за цей дбайливий труд та завзяття належиться їй дійсно щире признання. Справедливо підкреслив це в оцінці праці проф. О. Архімович, президент УВАН, автор передмови в українській мові й англійському перекладі.

Перша частина присвячена перегляд0ві поодиноких історичних періодів розвитку й організаційної розбудови Т-ва „Сільський Господар", від його заснування в 1899 р. до другої світової війни й перериваним коротким періодом діяльности Т-ва в часі другої війни на звуженій території північно - західніх земель з централею в Ярославі, то знову у Львові в роки німецької окупації 1941-44.

В цій історичній частині коротко представлене тло соціяльно - економічних відносин, в яких доводилося розвивати свою працю Т-ву „С. Г." (в статті М. Каплистого). Довголітній член дирекції Т-ва А. Романенко подав змістовну історію організаційної розбудови Т-ва від початку до 1939 р. у пеpeглядних цифрах. Директор Т-ва Л. Бачинський (в Ярославі) і Я. Зайшлий (член дирекції 1941-44) дали перегляд важких умовин самооборони й намагання продовжувати працю Т-ва в часі другої світової війни. До цієї групи статтей слід може було б перенести теж з наступної групи статтю О. Охрима про долю Т-ва в часі першої большевицької окупації 1939-1941, може й статті І. Шепаровича про взаємини „Сільського Господаря" з Хліборобською Палатою та ще може деякі спомини (як от, наприклад М. Струтинської й В. Мацькова). Цю першу групу статтей теж повинна б закінчувати надто коротенька стаття М. Каплистого про провідників Т-ва „С. Г." Скромна ця стаття вимагала основнішої характеристики поодиноких провідників, їх праці, заслуг і впливу на розбудову Т-ва, а також деякого проредаґування й належного укладу. Шкодувати треба, що не подано тут світлини заслужених провідних постатей (хоча б редакція — може й слушно в інших випадках — уникала індивідуальних світлин).

Друга, цінна фактовим матеріялом, група статтей Збірника дає перегляд методів праці суспільної аґрономії Т-ва ст. гол. редактора П. Дубрівного; в цій групі передрук праці довголітнього її керманича сл. п. Є Храпливого про західньо-українських аґрономів у міжвоєнній добі; ціла низка статтей дає погляд на організаційну структуру й організацію праці Централі Т-ва та її основних секторів — секцій і референтур.

М. Боровському належать 4 статті: про дві головні секції — садівничо - городничу й пасічничу, про сільсько-господарське шкільництво та про видавничу діяльність Т-ва. М. Каплистий у ст. про Хліборобський Вишкіл Молоді подав характеристику ідейних змагань, методи праці й цифрову ілюстрацію цієї важливої й модерно розбудованої ділянки праці й гордощів Т-ва. Дві статті Б. Гнатевича займаються переглядом праці референтури рибництва й дослідних С-Г. інструкторських курсів централі в мастку М. Луцького в Янчині. Про результати праці головної секції господинь реферує ст. п-ні С. Радиш; справам контролі молочности присвячені статті В. Дмитренка й Я. Татомира, вівчарства М. Доберчака, шовківництву І. Вовчко-Кульчицького, референтурі сіл.-госп. рахівництва та праці бюра комасації й меліорації ст. О. Охрима. Працям секції допомогового промислу ст. В. Кіляра, дві довші статті займаються співробітництвом гром. - аґрономічної діяльности Т-ва і західньо - української кооперативної організації, — загальна В. Вакуловського й спеціяльна ст. чл. дирекції „Маслосоюзу" М. Хронов'ята про співпрацю західньо-української молочарської кооперації з Т-вом „С. Господар". При перегляді праці філій Т-ва часто згадується про співпрацю „Сільського Господаря" і кооперації на місцях (цією темою займаються ст. О. Мазурока, О. Мельниковича. Я. Боровського, Ю. Шепаровича і ін.) А. Мостанюк підсумовує співпрацю з Т-вом українських ветеринарних лікарів.

(Продовження буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Вийшло перше число журналу СУСТА „Студентський Голос"

Ню Йорк. — Союз Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) випустив перше число журналу „Студентський Голос". Журнал великого формату, має 16 сторінок, надрукований на доброму папері, з ілюстраціями — фотодокументами з діяльности СУСТА. Головний редактор „Студентського Голосу" — п-а Квітка Семанишин, до складу редакційної колегії входять: Нестор Томич та Андрій Білик. Видання двомовне і головним його завданням є „дати голос всім тим, які про пекучі проблеми, що нуртують серед української студентської молоді, хотіли б висловити свої думки". Українською мовою в „Студентському Голосі" поміщені матеріяли: „До Читачів" Квітки Семанишин, „Що таке СУСТА?". „З минулого СУСТА" А. Чорнодольського, вірш ‚Слово про мову" Наталки Білоцерківець з України, „Щось більше, як клапоть паперу" Квітки Семанишин, „Проєкт організаційної структури Організації українських абсольвентів" Богдана Гасюка, цікавий „В'єтнамський щоденник" Романа Купчинського. Англійською мовою опубліковано: „Послання голови" Нестора Томича, „Український квартет з Австрії", „Гарвардські студії", Андрія Білика „Члени Пласту змагаються до змін", інформація про працю Нюджерзької Громади СУСТА, „В'єтнамська війна і студенти", „Листи до СУСТА", „Новини". На останній сторінці обкладинки надруковано програму Конґресу ЦеСУС-у в Монтреалі, що відбудеться в Монтреальському Університеті 20-24 серпня. Український Народний Союз покрив кошти публікації цього надрукованого в друкарні „Свободи" студентського журналу. Бажаючі одержати журнал мають писати на адресу редакції „Студентського Голосу" українською або англійською мовою: "Students Voice", c/o SUSTA, 2 East 79th Street, New York City, N.Y.

В Летбридж, Альберта створено новий Відділ УНСоюзу

(Закінчення з 1-ої ст.)

ють в Канаді вже понад 65 років. Водночас канадійські Відділи УНСоюзу в числі 60 об'єднують понад 9,000 українських канадійців й тому УНСоюз є найбільшою українською братською установою не лише в Америці, але також у Канаді.

Після доповіді й дискусії приявні постановили заснувати Відділ УНСоюзу в своїй місцевості, обрали його патроном гетьмана Івана Мазепу та схвалили до кінця року доповнити число членів нової організації бодай до п'ятдесяти. Після цього обрано першу управу Відділу, до якої ввійшли п. Володимир Мисик — предсідник, п. Андрій Авраменко — секретар та п. Сергій Пономар — касир. Контрольну Комісію очолив п. Іван Новодворський. Приявні висловили подяку гол. предсідникові Иосипові Лисогорові та заступникові гол предсідника на Канаду сенаторові Павлові Юзикові за раніші відвідини їхньої громади, а головному радному Василеві Дідюкові за великий труд у зорганізуванні Відділу. В свою чергу п. Дідюк подякував чільним громадянам, зокрема пп. Мисикам, Авраменкам, Пономарам і ін. за їх допомогу у постанні нового союзового Відділу.

Невелика, але свідома й активна місцева українська громада дає оправдану надію на помітний й постійний розвиток нової установи та що вона збагатить господарське й культурне життя місцевої громади. Новий Відділ дістав порядкове число 491.

РОЗБИТИЙ ЛІТАК P-51

Поліція досліджує розбитий літак із другої світової війни P-51, який впав на два доми в Конкорді в Каліфорнії під час показових вправ. В одному домі, на який впав літак, згинула жінка. Пілот і його помічних були поранені.

В Торонті відбудеться П'ятий Збір Конференції Українських Пластових Організацій

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Пласту, який діяв в Україні від 1911 року та продовжав свою працю на еміграції після закінчення 2-ої світової війни та великогоісходу українців на захід Европи. Саме цим новим тілом стала Конференція Українських Пластових Організацій, до якої увійшли уповноважені представники усіх крайових пластових проводів. Ці уповноважені склали статут КУПО, 1-ша точка якого виразно окреслила її завдання: „шляхом співпраці й виміни досвіду Крайових Пластових Організацій вдержувати устроєву подібність цих організацій та одність ідейних підстав і виховних методів Українського Пласту, заснованого д-ром Ол. Тисовським, — опертих на пластовому законі, пластовій присязі і трьох головних обов'язках пластуна, — визнаючи як символ цієї одности особу Начального Пластуна". До 1970 року відбулися чотири Збори КУПО, а це в Ніяґара Фоллс, Канада, двічі на „Союзівці", в Кергонксоні, Н.Й., ЗСА і в 1967 році в Олбані. Н.Й., ЗСА. Найбільше імпозантним і багатонадійним був 4-ий Збір КУПО в Олбані, Н.Й., в 1967 р. Він вперше зібрав усіх дійсних представників поодиноких пластових організацій у світі навіть із головами Крайових Пластових Старшин Австралії та Арґентини, як теж 130 делеґатів, що репрезентували тоді 7 345 членів Пласту у шістьох країнах в діяспорі. 4-ий Збір КУПО попередила Перша Сесія Пластового Конґресу Другого, який розпочав працю в 1965 році, а цією сесією завершував один етап своєї дії. Збір делеґатів приняв три рекомендації сесії Конґресу, з яких найважливіша для дальшої дії Пласту була перша, в якій Пласт поставив своїм завданням пляново працювати для збереження національно-етнічної ідентичности української спільноти в діяспорі. У своїх резолюціях Збір ще раз підкреслив, що Український Пласт, хоч діє у формі самостійних пластових організацій у шістьох країнах на трьох континентах, творить сьогодні і хоче далі творити ідейну одність у службі для українського народу, виходячи з основного принципу міжконфесійности і непартійности.

Тисяча слухачів оплескували „Соловейків" у Джансон Сіті

Джансон Сіті, Н. И. — У неділю 2-го серпня відомий дівочий хор „Соловейки" із Оселі УНСоюзу „Союзівки" з великим успіхом виступив майже перед тисячною вдячною авдиторією в „Меморіял Гол Сентер" цього міста, з нагоди 40-го традиційного Українського Дня. Як щороку, такий День у Джансон Сіті організовує парохія Святоіванівської П р авославної Церкви. Багато гостей, не дивлячись на літню спеку, прибули з Ютики, Сиракюз, Скрентону й ін. міст. Парафіяни й гості відзначили при тому 25-ліття поселення й праці улюбленого отця мітрата Ф. Лаврика, який чверть століття тому прибув до Джансон Сіті з дружиною, а минулого року посвятив у присутності маси народу прегарну нову церкву в українському стилі. Після св. Літургії, що її відслужив о. Ф. Лаврик, відбулось святкування в згаданій великій залі, з виставкою українського мистецтва, вишивок, кераміки та з українським буфетом. Дівочий хор із „Союзівки" під назвою „Соловейки", під диригуванням п-і Марусі Штинь, співав дуже гарно. до його виступу долучились ще й молоді танцюристи з парохії церкви св. Івана, яких також щиро оплескували присутні. Ця парохія начисляє всього 200 родин переважно з третьої генерації поселенців з України, але й далі плекає український танець і пісню та має в цьому видатні успіхи. Український День в Джансон Сіті пройшов під знаком молоді , і не в одного старшого чи старшої було видко на очах сльози радости.

Українські інженери сконструювали „звукову вагу"

Київ. — Працівники Інституту Цивільної Авіяції АН УССР сконструювали маленького розміру прилад, який з допомогою звукового шуму точно визначає кількість матеріялу і його вагу в закритій посудині. В лябораторії катедри приладів і автоматів Інституту до паливного баку літака „Антей-24" прикріплено прилад, розміром в малу монету. Після включення генератора, що дає шум — на приладі з'явилися цифри, які показали, скільки кілограмів бензини є ще в закритому баку. Катедрою завідує проф. А. Грохольський. Тепер закриті герметично баки, наповнені рідиною, піском, газом тощо не треба буде відкривати чи „простукувати", щоб на вухо визначити більш-менш точно кількість матеріялу: досить причепити до них той малий прилад і спрямувати на бак звуковий сиґнал, щоб прилад показав дуже точні дані про кількість пального, газу, чи піску. Завдяки цьому винаходу сподіваються, що пілоти і водії автомобілів зможуть, на випадок зіпсуття показникового приладу, точно визначити кількість пального. Досить лише причепити на стінку збірника новий прилад і він працюватиме автоматично, адже під час лету чи їзди автом пальний бак вібрує і резонує, себто видає звук, який і визначатиме кількість пального.

КОМУНОКИТАЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЧУ ЕН-ЛАЙ ВИЇДЕ після 1 жовтня ц. р., коли-то Комуністичний Китай святкуватиме роковини приходу до влади комуністів, — на довшу подорож до різних країн Азії, Африки й Европи. Він зупиниться спершу в Пакістані, якому Китай постачає зброю, після чого поїде до африканських країн Південного Ємену. Танзанії і Замбії, де китайські комуністи зуміли здобути деякі впливи. Комуністичний Китай фінансує будову довгої на 1.000 миль залізничної лінії почерез Замбію і Танзанію, коштом кругло 400 мільйонів дол. В Европі Чу Ен-лай відвідає Румунію, Альбанію і Францію. Західня преса вважає, що та подорож Чу Ен-лая означає закінчення періоду комунокитайської політики ізоляції.

Сенат переміг вето проти завеликих видатків на шкільництво

Вашингтон. — 18-го серпня Сенат більшістю 77-ох до 16-ох голосів переміг вето, яке президент Ніксон поставив був проти законопроєкту видати 4.4 більйона долярів на шкільництво, уважаючи, що ця сума завелика і тому вона інфляційна. Сенат переміг це вето потрібною більшістю двох третіх голосів і тепер схвалена Конґресом сума стає законом, бо Палата Репрезентантів вже давніше перемогла вето Президента. В голосуванні в Сенаті вражає те, що і республіканські сенатори були проти вето Ніксона, і 23 зі всіх 39 присутніх голосували разом зі всіми демократами, які всі голосутали по партійній лінії. Перед голосуванням були короткі дебати, в яких виступали тільки три республіканські сенатори, обороняючи, і то слабо, вето Президента. Демократи тішаться тим, що Ніксон поставив вето проти видатків на школи. бо хочуть цю справу використати у виборчій кампанії. Президент хоче зменшити федеральні видатки, щоб з успіхом поборювати інфляцію, демократи пропонують зменшувати видатки на оборону і збільшувати на внут. потреби. Вони кажуть, що з всіх схвалених 670 долярів, які припадають на кожного американського громадянини, тільки 22 доляри будуть видані на школи, а 375 долярів призначені на оборону.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

ВЕЛИКА ЗБІРКА ФРАНКІЯНИ

Півтори тисячі окремих видань творів великого Івана Франка зібрав впродовж свого життя економіст, тепер пенсіонер, Іван О. Білинкевич у Коломиї, де І. Франко бував. Крім творів Франка, колекціонер зібрав івпорядкував конспекти наукових, публіцистичних, літературознавчих праць великого Каменяра, його поезії, буде-де й будь-коли друковані тощо; є в його приватній книгозбірні в затишному помешканні рідкісні видання не лише І. Франка, а й М. Драгоманова. Гюнтера, Лесі Українки, Шіллера та багатьох інших.

КРИТИКУЮТЬ КОМСОМОЛЬЦІВ

„Цілий ряд комсомольських організацій ще недостатньо працює з неспілковою молоддю", сказано в „Молоді України" з 9 серпня, „зокрема в Закарпатській, Львівській, Вінницькій. Волинській областях". Комсомольці в Україні тепер провадять „звіти і вибори". Із звітів виходить, що в деяких областях та „організація молоді" слабо поповнюється новим членством, а подекуди на місцях комсомольські збори скликають лише для того, щоб зібрати членські вкладки.

ПРИЗНАЧИЛИ НОВОГО „МІНІСТРА"

„Молодь України" з 11-го серпня подала, що в Україні голова Президії Верховної Ради УССР О. Ляшко постановив „призначити тов. Старунського Володимира Гордійовича міністром торгівлі Української ССР". Не відомо, що сталося з попереднім „міністром", ані хто ним був. Дотепер у пресі посаду такого „міністра" окреслювано, як „союзно - республіканську".

ПОКАЗАЛИ ОСТАННЮ П'ЄСУ М. КУЛІША

Театр Клюбу Харчовиків у Києві вперше показав останню п'єсу драматурга Миколи Куліша під назвою „Прощай, село", написану в 1933 році і ніколи не показувану на сцені. Драматург М. Куліш загинув на засланні. П'єсу вперше поставив режисер Б. Литвин. У ній розповідається про боротьбу комуністів проти так зв. куркулів в українському селі, про перемоги колективізації тощо. В рецензії на виставу в „Літературній Україні" з 4-го серпня зазначено, що постановник поскорочував і в деяких місцях переробив п'єсу.

Повідомлення для довжників ЗУАДК

Після великого переселення наших скитальців залишився ще довг на суму 65 тисяч долярів від 950 довгуючих осіб, з якої то суми 12,500 дол. це довг до Міжнародного Комітету для Европейської Міґрації в Женеві (Intergovernmental Committee for European Migration, Geneva).

Екзекутива ЗУАДК рішила впосліднє візвати усіх довжників сплатити негайно довгуючу суму до ЗУАДК на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, 5020 Old York Road, Philadelphia, Pa. 19141 найпізніше по день 31 вересня 1970 року.

Після цієї дати ЗУАДКомітет буде змушений передати усі довжні документи та поіменні списки довгуючих до Женеви та проголосити їх імена в українській пресі.

Рівночасно Екзекутива ЗУАДК повідомляє, що це вже є останній заклик до довжників, які скористали з допомоги ЗУАДК і тепер не захочуть компромітувати себе і українську установу на міжнародному форумі, і то перед установою, яка і тепер помагає в переселенню українських людей.

Екзекутива ЗУАДК

Збільшують безпеку автомобілів

Декілька а н г л ійських фірм, які продукують особові авта, випробовують новий прилад, який має підвищити безпеку автоводія на випадок катастрофи. Прилад має форму торбинки з надзвичайно міцного нейлону, розташованої біля керівниці, Якщо авто зудариться, то нейлонова торбинка негайно наповняється азотом, утворюючи подушку, яка забезпечує людину від удару об кермо. Перетворення торбинки в подушку відбувається блискавично й автоматично при кажному більшому зударі, за сорокову десяту частини секунди з моменту зудару.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

У ЛОНДОНІ ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ҐРОМАДЯН ПРОТЕСТУВАЛИ проти підвищення цін на квиток у підземці до 12 центів. Це була вже друга підвишка за останніх 8 місяців. Біля 30 стацій підземки стояли пікети, які закликали подорожніх не платити нової підвищеної ціни. Ціну за переїзд автобусами підвищено з 6-ох центів до 9-ох центів, що також породило голосні вияви протесту.

ФОРД І КРАЙСЛЕР ЗБІЛЬШУЮТЬ ціну на авта моделів 1971 року. Корпорація Крайслер вислала своїм представникам вказівки, що нові моделі будуть дорожчі в порівнянні з давніми з 1970-го року на 5 до 6-ох відсотків, це значить, що одно авто подорожчає на 150 долярів. Корпорація Дженерал Моторс ще не визначила цін. Моделі авт 1971 з'являться на ринку в половині вересня, а деякі на початку жовтня.

ПІД НЮ ЙОРКОМ У ВЕСТБЕРІ, Лонґ Айленд, заснувалася нова організація, яка називається Крайове Товариство Допомоги Товстим Американцям (Нешенел Асосіейшен ту Ейд Фет Амерікенс), а заснував це товариство інженер Вілліям Дж. Фебрі, що сам важить тільки 175 фунтів, але його дружина має понад 200 фунтів. Це подружжя має дво і піврічну данечку. Товариство ставить собі ціллю обороняти своїх членів проти тих всіх, що висміюють товстих осіб. Членом цього товариства є 31-річна кінова акторка Шірлі Столер. Всіх членів це товариство має 100, в Ню Йорку — 30. Головна ціль цієї організації — збудити самопошану у своїх членів до самих себе та обороняти себе проти насміхів інших.

ПОЛЬСЬКИЙ КАРДИНАЛ СТЕФАН ВИШИНСЬКИЙ ВІДПРАВИВ в 50-ті роковини битви під Варшавою Богослужбу на передмісті Варшави Празі й виголосив промову, в якій закликав поляків до добровільних саможертв для добра народу і держави. Він не назвав за іменем битви під Варшавою, в якій Польща перемогла наступаючі большевицькі війська, а таврував разні неґативні сучасні прояви. Між іншим, він обурювався, що за офіційною статистикою польські громадяни видаткували в минулому році 50 більйонів злотих, себто 2 більйони долярів, на горілку.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Товариша
бл. п. ЗЕНОНА ПИЩУКА
складають на Сиротинець у Парана, Бразилія:

Роман і Зірка Береза	$20.00
Олег і Віра Задвік	$10.00
Нестор і Магда Колцьо	$10.00
Ігор і Маруся Кефор	$10.00

Помер Павло Сташко, піонер і предсідник 234-го Відділу УНСоюзу в Елізабеті

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіла вістка від секретаря 234-го відділу Івана Іваника, що в п'ятницю, 14-го серпня помер на 80-му році життя Павло Сташко, піонер українських організацій в місті Елизабеті, в тому й 234-го Відділу УНСоюзу, Т-ва „Запорозька Січ", колишній його предсідник, який сповняв цей уряд впродовж 28 років. Покійний походив із села Псари, рогатинського повіту, і прибув до Америки 16-річним юнаком. Тут бл. п. П. Сташко відразу включився в громадське життя українських поселенців та вступив у члени 234-го Відділу УНСоюзу. Рідня і приятелі та ціла громада Елизабету відправили на вічний спочинок Покійного, пам'ять про якого зберігатиметься довгі роки в цій українській громаді.

ПОНАД 10 ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ У ТАНДЕР БЕЙ

Тандей Бей, Онтеріо. — Місто Тандер Бей в північно-західній частині провінції Онтеріо в Канаді нараховує кругло 100 тисяч жителів, з них 10 тисяч осіб українців. У Тандер Бей є українські церкви, хори, оркестри. Крім українців, у місті живе найбільше громадян англійського походження, також французького, німецького, італійського роду. Отець Петро Хомин в тижневику „Наша Мета" з 15 серпня інформує: „Кожного року сотні хворих на „гей фівер" приїжджають до Тандер Бей, де вони повністю позбуваються тієї неприємної хвороби". Влітку в Тандер Бей середня температура 68 степенів, взимку — заледве 10 степенів вище зера.

МИРОН СУРМАЧ РОЗПОВІДАВ АМЕРИКАНЦЯМ ПРО МЕД

Седл Рівер, Н. Й. — У суботу 15-го серпня власник крамниці „Сурма" в Ню Йорку і досвідчений український пасічник Мирон Сурмач мав багато гостей на своїй садибі „Сурмачівці" в Садл Рівер. Того дня на „Сурмачівку" прибули американці, які займаються пасічництвом, щоб оглянути пасіку М. Сурмача, зразкові вулики, вислухати його порад і вказівок та скуштувати смачного меду. Зустріч була організована з рамени Ратґерського університету і його сільсько - господарського коледжу, відповідною установою з Пассейського повіту і Північно - Східньою Асоціяцією Бжолярів.

ДОЩОВА ПОРА В КАМБОДЖІ

Вояки одного із військових з'єднань Камбоджі ховаються під своїми плащами перед зливним дощем, що започаткував період монсунових дощів у Камбоджі. Їхнє з'єднання бере участь в наступі на окуповане комуністами місто Кіріром у Камбоджі.

Дружинники СУМ Америки й Канади організують зустріч

(Закінчення з 1-ої ст.)

члени існуючих Міжосередкових Дружин СУМА та всі дружинники і дружинниці з цілого терену діяльности СУМ Америки й Канади. Як гості, участь братимуть дружинники з Европи — делеґати на Конґрес ЦеСУС, який відбудеться в Монтреалі 24 -го серпня ц. р. на передодні Зустрічі Дружинників.

Зустріч буде якнайбільше ділова з різноманітною і цікавою програмою, включно із розваговою частиною. В суботу дружинники почнуть звідомлення комендантів існуючих Дружин та голів Ініціятивних Груп для створення Дружин, три короткі дискусійні доповіді на актуальні теми, передискутують Ствердження IX Світового Конґресу СУМ в справах Дружинників та остаточно оформлять свої організаційні справи. Міжчасами буде купіль та спорт. В суботу ввечорі запалять „Сумівські вогні", а відтак буде забава. В неділю після Служби Божої, вислухають дві доповіді на теми роковин, яким Зустріч присвячена. На кінець ствердять плян праці й постанови.

Три дотеперішні Крайові Зустрічі Дружинників СУМА — 1967 року на Оселі „Київ" біля Дітройту, 1968 року на Оселі „Хортиця" біля Клівленду та 1969 року на Оселі „Холодний Яр" біля Боффало — були успішними та багато причинились до пожвавлення Дружинників. Перша Зустріч Америки й Канади буде ще дальшим кроком в організаційному оформленні Дружинників СУМ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 23-го СЕРПНЯ, 1970:

ЙОНКЕРС, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Подільська Січ, Відд. 8, о год. 2-ій по пол. в церковній залі при Chestnut Street. Просимо членів прибути і вирівняти свої вкладки.

Пікнік, що мав відбутися 20-го вересня відбудеться 27-го вересня в Hastings Draper Park разом з Відділом ООЧСУ. — В. Мандзій, секр.

Розшуки

БОЙЧУК Сидір Ількович, замешкалий в Снятині пошукує АНТОНА СОХУ та його дружину НАТАЛІЮ, з дому Бойчук, з Чернівецької області, які виїхали 1929-го року до Арґентини, опісля жили в Параґваю та Уруґваю. Писати прошу на адресу: Maria Cholewczuk, 66 Ave. D, Rochester, N.Y. 14621. Прошу ласкаво інші часописи, особливо з Уруґваю і Параґваю передрукувати це оголошення.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН, Ч. 6416. Мамбо не признає ввічливости

Пусте, Тарзане! Ти колись зрозумієш, що тільки невільницькі люди мусять бути чемними! Батузі вбивають левів! Ми не потребуємо всміхатися — до інших мужів!

Не погоджуся, Мамбо, сину Вави. Усмішка може зробити те, що твої вороги стануть твоїми приятелями!

Коли я тільки пізнав твого батька, великого вождя Ваву, він був приязним мужем!

Аякже, Тарзане! Ото ж інші люди перестали боятися нас... пробували забрати землю наших батузів!